

Ez a szakasz az olaszországi rendes bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Rendes bíróságok – bevezetés

A rendes bíróságok kétféle hatáskörrel rendelkeznek:

polgári igazságszolgáltatás, amely a magánjogi jogalanyok egymás közötti, vagy a magánjogi jogalanyok és a közigazgatási szervek közötti jogviszonyokban biztosít jogvédelmet, amennyiben a közigazgatási szerv feladatai ellátása során megsérti a magánjogi jogalany jogait;

büntető igazságszolgáltatás, ahol a bíróságnak arról kell döntenie, hogy az ügyész által egy magánszemély ellen indított büntetőeljárás megalapozott-e.

A polgári és a büntetőeljárásokat két külön eljárási törvény szabályozza: a **polgári eljárási törvénykönyv** (*codice di procedura civile*) és a **büntetőeljárási törvénykönyv** (*codice di procedura penale*).

A **büntetőeljárást** a rendes igazságszolgáltatási szervezet valamely ügyészi (*pubblico ministero*; lásd az Alkotmány 107. cikkének utolsó bekezdését) feladatkört betöltő, bírói képesítéssel rendelkező tagja indítja.

Polgári eljárást bármely közjogi vagy magánjogi jogalany (*l'attore*, a felperes) indíthat egy másik jogalanyal (*il convenuto*, az alperes) szemben.

Polgári bíróságok

A **békebírák** (*giudici di pace*) tiszteletbeli (nem állandó) bírák (*giudici onorari*), akik a **kisebb jelentőségű ügyek** elbírálására rendelkeznek hatáskörrel.

A **törvényszékek** (*tribunali*) minden egyéb jogvita ügyében eljáró **elsőfokú bíróságok**, amelyek egyúttal elbírálják a békebírák határozatai elleni **fellebbezéseket** is.

A **fiatalkorúak bíróságai** (*tribunali per i minorenni*) és a **fellebbviteli bíróságok fiatalkorúak ügyeivel foglalkozó tanácsai** (*sezioni per i minorenni delle corti di appello*) a fiatalkorúakat érintő olyan ügyekben járnak el, amelyek nem tartoznak a rendes bíróságok hatáskörébe.

A törvényszékeken és a fellebbviteli bíróságokon **munkaügyi tanácsok** (*sezioni*) is működnek.

A **fellebbviteli bíróságok** (*corti di appello*) **másodfokú** bíróságok.

A római székhelyű **Semmitőszék** (*Corte di Cassazione* vagy *Corte Suprema di Cassazione*) a bírói rendszer legfelsőbb bíróságaként azt vizsgálja, hogy a többi bíróság a jogszabályokkal összhangban hozta-e meg ítéleteit.

Büntetőbíróságok

A **békebírák** kisebb vétségeket tárgyalnak.

A **törvényszékek** olyan elsőfokú bíróságok, amelyek a békebírák vagy az esküdtbíróságok hatáskörén kívül eső minden büntetőügyben eljárnak, valamint elbírálják a békebírák határozatai elleni fellebbezéseket is.

A **fiatalkorúak bíróságai** és a **fellebbviteli bíróságok fiatalkorúak ügyeivel foglalkozó tanácsai** a fiatalkorúak által elkövetett valamennyi bűncselekmény ügyében eljáró első- és másodfokú bíróságok.

Az **esküdtbíróságok** (*corti di assise*) a legsúlyosabb bűncselekmények esetén eljáró elsőfokú bíróságok.

A **fellebbviteli bíróságok** másodfokú bíróságok.

A fellebbviteli esküdtbíróságok (*corti di assise di appello*) másodfokú bíróságok, amelyek az esküdtbíróságok által hozott ítéletek elleni fellebbezések ügyében járnak el.

A **felügyeleti bíróságok** (*tribunali di sorveglianza*) és a **felügyeleti hivatalok** (*uffici di sorveglianza*) felügyelik a **szabadságvesztés- és pénzbüntetések** végrehajtását, valamint a büntetés-végrehajtási jog alkalmazását.

A **Semmitőszék** azt vizsgálja, hogy egy másik bíróság a jogszabályokkal összhangban hozta-e meg ítéletét. Hatásköre kiterjed bármely bíróság bármely – polgári vagy büntetőügyben hozott – határozatával, illetve a személyi szabadság bármely korlátozásával szembeni jogorvoslati kérelem elbírálására; bizonyos esetekben közvetlenül is lehet hozzá kérelmet benyújtani.

A Semmitőszék a bírósági rendszer legfelsőbb szintű bírósága. A bíróságok szervezetéről szóló, 1941. január 30-i 12. törvény (*legge fondamentale sull'ordinamento giudiziario*) 65. cikke a Semmitőszék elsődleges feladatai között sorolja fel, hogy az gondoskodik „a jogszabályok helyes alkalmazásáról és egységes értelmezéséről, a jog országon belüli egységéről, valamint a különböző bíróságok hatáskörére és illetékességére vonatkozó határok betartásáról”.

Ezért egyik alapvető feladata – a jogbiztonság megteremtése érdekében – a jog egységes alkalmazásának biztosítása.

Ami azt a kérdést illeti, hogy a Semmitőszék tekinthető-e magasabb szintű fellebbviteli bíróságnak vagy harmadfokú bíróságnak: a hatályos jogszabályok csak abban az esetben teszik lehetővé számára egy adott ügy tényállásának vizsgálatát, amennyiben a tényállást az eljárás korábbi szakaszában már megállapították, és csak az annak eldöntéséhez szükséges mértékben, hogy a kérelemnek a Semmitőszékhez történő benyújtása jogilag megengedett-e.

Utolsó frissítés: 18/01/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.